

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 2

БЕОГРАД 1933 ГОДИНЕ

КЊИГА 6

XLIX РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ОДРЖАН 10 ЈУНА 1933 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАЛИ:

Претседник

Д-Р КОСТА КУМАНУДИ

Потпретседник

Д-р КОСТА ПОПОВИЋ

Секретар

МИЛАН МРАВЉЕ

Присутни су г.г. Министри: Претседник Министарског савета др. Милан Српкић, Министар шума и рудника Павао Матица, Министар физичког васпитања народа др. Лавослав Хаижек и Министар пољопривреде др. Љубомир Томашкић.

ПОЧЕТАК У 17 ЧАСОВА.

САДРЖАЈ:

- Пре дневног реда: 1 — Читање и усвајање записник.
 XLVIII редовног састанка;
 2 — Саопштење извештаја Министра пољопривреде о повлачењу предлога закона о изменама и допунама појединих законских прописа о аграрној реформи;
 3 — Саопштење о подношењу Народној скупштини од стране Министра пољопривреде на решење законских предлога о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима и о уређењу аграрних односа у ранијим покрајинама Јужне Србије и Црне Горе и Закона о насељавању Јужних крајева;
 4 — Саопштење о подношењу Скупштини на решење законског предлога о изменама и допунама Закона о белгучким земљама у Босни и Херцеговини од стране народних посланика Хусеина Кадрића и другова;
 5 — Саопштење о конституисању Одбора за проучавање законских предлога о међународним уговорима и споразумима;
 6 — Саопштење интерпелације народних посланика: Милоша П. Драговића на Министра финансија о поступку чиновника Пореске Управе у Лебану; Милоша П. Драговића на Министра пољопривреде о поступку марвеног лекара — референта ветерине Среза лесковачког Др. Марка

Ранитовића; Др. Милана Метикоша на Министра саобраћаја о укидању објава за путовања службеника и пензионера државних саобраћајних установа; Милоша П. Драговића на Претседника Министарског савета о авансу од 4 милиона динара угљенику »Марија« у Церју; Др. Николе Кешељевића на Министра социјалне политике и народног здравља о неподношењу Народној скупштини предлога закона о инвалидима; Јосипа Стажића на Претседника Министарског савета о хапшењу бив. народног посланика Ивана Краљића из Копривнице; Др. Фране Грубера и другова на Министра пољопривреде о закључцима конференције аграрних држава у Букурешту и ставу наше делегације на Лондонској конференцији у погледу економско финансијских питања.

7 — Огсуства народних посланика;

Говорници: др. Никола Кешељевић, др. Франо Грубер, Министар пољопривреде др. Љубомир Томашкић.

Дневни ред:

1 — Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о ваздухопловној конвенцији између Краљевине Југославије и Републике Аустрије;

2 — Гласање и усвајање законског предлога о ваздухопловној конвенцији између Краљевине Југославије и Републике Аустрије.

Претседник др. Коста Кумануди: Отварам XLIX редовни састанак Народне скупштине. Изволите чути записник претходне седнице.

Секретар Милан Мравље прочита записник XLVIII редовног састанка.

Претседник др. Коста Кумануди: Има ли каква примедба на записник? (Нема) Примедаба нема, записник је примљен. Изволите чути законске предлоге.

Секретар Милан Мравље чита: Г. Министар пољопривреде извештава Народну скупштину да повлачи предлог закона о изменама и допунама појединих законских прописа о аграрној реформи. Тај извештај гласи:

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА

Министарство пољопривреде

Министров кабинет

К.М.бр. 116

10 јуна 1933 године

у Београду.

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

У одговору на Ваше писмо од 9 о. м. бр. 16555/33 част ми је обавестити Вас, да повлачим законски предлог о изменама и допунама појединих законских прописа о аграрној реформи мог претходника г. Ј. Деметровића, као и то да сам нове законске предлоге доставио Претседништву Народне скупштине под К.Мр.бр. 117 и 118 за које сам молно хитност.

Изволите, Господине Претседниче, и овом приликом примити уверење о мом особитом поштовању.

Министар пољопривреде,

Др. Љ. Томашић, с. р.

Претседник др. Коста Кумануди: У вези са овим тражењем предлажем да се прва тачка скине са данашњег дневног реда. Прима ли Народна скупштина ово? (Прима) Овај је предлог примљен. Изволите чути законске предлоге.

Секретар Милан Мравље чита: Г. Министар пољопривреде, подноси Скупштини на решење Предлог закона о изменама и допунама Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поселима од 19 јуна 1931 године са његовим изменама и допунама од 5 децембра 1931 године.

Претседник др. Коста Кумануди: Предлажем Народној скупштини да се овај законски предлог упути истом одбору који је проучавао предлог закона о изменама и допунама појединих законских прописа о аграрној реформи. Прима ли Народна скупштина? (Прима). Овај ће се законски предлог упутити истом одбору на проучавање, коме је упућен и ранији законски предлог о аграрној реформи. Изволите чути даље законске предлоге.

Секретар Милан Мравље чита: Г. Министар пољопривреде подноси Скупштини на решење предлог закона о изменама и допунама Закона о уређењу аграрних односа у ранијим покрајинама Јужне Србије и Црне Горе од 5 децембра 1931 године и Закона о насељавању Јужних крајева од 11 јуна 1931 године са његовим изменама и допунама од 5 децембра 1931 године.

Претседник др. Коста Кумануди: Предлажем да се и овај законски предлог упути на проучавање одбору који је проучавао предлог закона о изменама и допунама појединих законских про-

писа о аграрној реформи. Прима ли Народна скупштина? (Прима се). Изволите чути један посланички законски предлог.

Секретар Милан Мравље чита: Г. г. Хусеин Кадић и другови, народни посланици, подносе Скупштини на решење предлог закона о изменама и допунама Закона о беглучким земљама у Босни и Херцеговини од 3 децембра 1928 године.

Претседник др. Коста Кумануди: Предлажем да се и овај законски предлог упути истом одбору, коме су упућени и остали законски предлози. Прима ли Народна скупштина? (Прима се). Изволите чути конституисање одбора.

Секретар Милан Мравље чита: Одбор за проучавање законских предлога о међународним уговорима и споразумима извештава да се конституисао 9 јуна т.г. и изабрао: за претседника г. Богољуба Кујунџића, за потпретседнике г.г. Ферда Шегу и Стевана Ђирића и за секретара г. Милоја Сокића.

Претседник др. Коста Кумануди: Ово се прима на знање. Изволите чути интерпелације.

Секретар Милан Мравље чита: Г. Милош П. Драговић, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра финансија о поступку чиновника Пореске управе у Лебану о разрезу пореза на доходарину и пореза на куће и зграде. (Види прилог);

Г. Милош П. Драговић, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра пољопривреде о поступку марвеног лекара — референта ветерине Среза лесковачког др. Марка Ранитовића. (Види прилог);

Г. др. Милан Метикош, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра саобраћаја о укидању објаве за путовање службеника и пензионера државних саобраћајних установа. (Види прилог);

Г. Милош П. Драговић, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Претседника Министарског савета о авансу 4,000.000 динара угљенику „Марија“ у Церју Тужном и тражи да јој се призна првенство. (Види прилог).

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч г. Милош Драговић да образложи тражено првенство. (Чује се: Нема га!) Изволите чути даље интерпелације.

Секретар Милан Мравље чита: Г. др. Никола Кешељевић, народни посланик, упућује интерпелацију на г. Министра за социјалну политику и нар. здравље о неподношењу Народној скупштини предлога закона о инвалидима и тражи да јој се призна првенство. (Види прилог);

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч г. др. Кешељевић да образложи тражено првенство.

Др. Никола Кешељевић: Позната је ствар, господо, да је Закон о инвалидима, онај први који је био донесен; био најбољи. Тај законски пројекат који је рађен по најсавременијим законима који су постојали дотле у Европи, био је Закон о инвалидима. Тај закон који је донесен према тим савременим законодавствима код других културних народа и који је био у главном врло добро израђен према приликама у нашој земљи, био је врло кратког века. Појавила се, по нашем старом обичају, ревизија, али не ревизија тога закона на боље, него ревизија на горе. Донесена је друга исправка тога Закона о инвалидима којом је управо изигран цео смисао Закона о инвалидима. И они људи, господо, благодарећи којима ми и данас

живимо као слободни људи и као уједињена слободна велика држава, бачени су на просјачки штап, доведени су дотле да су добијали дозволе за просјачење по појединим варошима и селима, и то им је једини начин за егзистенцију, — то им је једино што им је дала држава за њихова унакажена тела и душе — просјачки штап, у место њихових руку и ногу, а они су, господо, све то жртвовали за слободу ове земље и за све нас који смо се овде окупили, то је дакле морал којим се законодавство у питању инвалида до данас руководило! Ја мислим да Народна скупштина, не гледајући ко је присталица кога клуба и које групе, увиђа срамоту овога поступка према инвалидима и надам се да ће примити хитност овога предлога те да се највећа наша послератна срамота исправи. Због тога молим Народну скупштину, без обзира ко коме припада, да усвоји хитност ове моје интерпелације. (Пљескање на левици).

Потпретседник др. Коста Поповић: Господине народни посланиче, пошто г. Министар социјалне политике није присутан да одговори да ли прима хитност или не прима, то ћемо решавати о хитности у понедељак на идућој седници. Изволите чути даље интерпелације.

Секретар Милан Мравље чита: Г. Јосип Стажић, народни посланик, упућује интерпелацију на Господина Претседника Министарског савета о хапшењу бившег народног посланика Ивана Краљића из Копривнице (Види прилог); г. г. Др. Фрањо Грубер и другови, народни посланици, упућују интерпелацију на г. Министра пољопривреде о закључцима конференције аграрних држава у Букурешту и ставу наше делегације на Лондонској конференцији у погледу економско-финансијских питања и тражи да јој се призна првенство.

Потпретседник др. Коста Поповић: Реч има г. др. Фрањо Грубер да образложи хитност своје интерпелације.

Др. Фрањо Грубер: Господо народни посланици, ја сам у име своје и у име својих другова упутио на г. Министра пољопривреде и вода једну интерпелацију која гласи овако:

„ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

Целокупна светска јавност обратила је највећу пажњу припремама за светску привредну конференцију у Лондону која отпочиње са својим радом 12 о. м. и од које оправдано очекује напаћено човечанство барем олакшице у животној борби, ако не и коначно решење привредне кризе.

Аграрне државе, међу које спада и наша земља имају нарочити интерес да на тој конференцији реше проблем подизања нивоа цена пољопривредних продуката.

У том циљу одржана је недавно и једна конференција у Букурешту на којој је учествовала и наша држава са задатком да формулише захтеве аграрних држава око што боље заштите њихове аграрне продукције.

Вашим учешћима на тој конференцији ангажована је, Господине Министре, наша држава на тој акцији аграрних држава, па како нема јавност никакво обавештење о томе, какви су закључци створени на тој конференцији, слободан сам упутити на Вас ова питања:

1) Какви су закључци економско-финансијске природе донесени на тој Букурешкој конференцији, са каквом обвезатном снагом између појединих чланова и са којим планом санације мисли се

тупати овај аграрни блок држава на Лондонској конференцији?

2) Како је нарочито закључено да се загарантује подизање нивоа цена аграрних продуката и да ли је у том погледу наша влада већ добила јемства од интересованих држава, да ће предлог аграрних држава остале државе учеснице Лондонске привредне конференције усвојити?

За ову интерпелацију тражим хитност и првенство, коју ћу образложити у Народној скупштини усмено.

Изволите, Господине Министре, и овом приликом примити уверење мога особитог поштовања.”

Господо народни посланици, до сада је био обичај да смо добијали обавештења о међународним састанцима и о дискусијама које су на тим састанцима вођене у Народној скупштини тек после ових састанака. Ова пракса, нако донекле одговара парламентарном режиму, није понајбоља, јер се ту не види колико је Влада успела да продре са својим гледиштем на тим конференцијама. Потребно би било, да би се могао оценити успех или пораз гледишта једне владе, да се зна са каквим је предлогом она пошла на ту конференцију па да се после дискутује колико је она с тим својим гледиштем успела или колики је пораз претрпела. С тога предлагем, обзиром на то што су већина питања политичке природе решена, нарочито што се налазимо сада у некој извесној мери макар релативне политичке смирености, а сада се поклања првенствена пажња привредним и финансијским питањима, — да се Краљевска влада преко Министра пољопривреде и вода, који је активно учествовао у већањима аграрних држава у Букурешту, изјасни на који начин наша држава мисли да подигне ниво цена наших пољопривредних продуката, нарочито да определи овде свој став, да ли се слаже са предлогом Рузвелтовим или можда има какав свој посебан план, и да ли ово питање није узето у разматрање већ и на конференцији у Букурешту и како, формулисано, оно данас гласи.

Потребно је да се данас поведе дискусија о овоме, јер ја се слажем са гледиштем да можемо тиме дати нашој делегацији, која је већ отпутовала на конференцију, велику моралну помоћ и велику евентуалну потпору ако би изложили гледиште које се слаже са интересима народа чији је положај у овом моменту, обзиром на селачки карактер наше државе, врло бедан и јадан. Молим г. Министра да ми на ово питање да објашњења. Сматрам да сам хитност довољно образложио.

Потпретседник др. Коста Поповић: Има реч г. Министар пољопривреде да се изјасни да ли прима предложено хитност.

Министар пољопривреде и вода др. Љубомир Томашић: Не могу примити предложено хитност, јер се о томе морам договорити и споразумети са другим ресорним Министрима.

Потпретседник др. Коста Поповић: Господо народни посланици, приступимо решењу о хитности, пошто г. Министар пољопривреде није примио хитност. Господа која су за тражену хитност устаће, а која су против хитности седеће. (Већина седи). Већина је седела, према томе хитност није примљена. Молим г. секретара да изволи наставити даље читање.

Секретар Милан Мравље саопштава: Народни посланик г. Антон Хајдињак моли за 5 дана одсуства због приватних хитних послова.

Потпретседник др. Коста Поповић: Одобрава ли Народна скупштина тражено присуство? (Одобрава). Објављујем да је тражено присуство одобрено.

Прелазимо на дневни ред. Прва је тачка скинута са дневног реда. Долази на дневни ред друга тачка: Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о ваздухопловној конвенцији између Краљевине Југославије и Републике Аустрије.

Молим известиоца г. Хођеру да прочита одборски извештај. (Гласови: Није овде.) Она ће овај извештај прочитати г. секретар.

Секретар Милан Мравље прочита извештај који гласи:

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Одбор за проучавање законског предлога о ваздухопловној конвенцији између Краљевине Југославије и Републике Аустрије завршио је поверени му посао на својој II седници од 24 фебруара текуће године усвојивши текстуално законски предлог у начелу и појединостима, те према томе Одбору је част предложити Народној скупштини, да овај законски предлог изволи усвојити.

За известиоца Одбор је одредио г. Светислава Хођеру, народног посланика.

24 фебруара, 1933 године

Београд.

Претседник Одбора,

Свет. Хођера, с. р.

Секретар,

Хаџи-Тодор Димитријевић, с. р.

Чланови:

Гавро Милошевић, с. р., Јован Р. Митровић, с. р., Александар Ј. Лукић, с. р., др. Никола Кешелевић, с. р., Јак. С. Томић, с. р., (потпис нечитак), (потпис нечитак).

Потпретседник др. Коста Поповић: Пошто се нико није јавно за реч, прелазимо одмах на гласање. Гласаће се за и против. Молим г. секретара да изволи извршити прозивку.

Секретар Милан Мравље, врши прозивку народних посланика који су гласали овако:

Гласали су „за“: Аврамовић Бранко, Ађић Анте, Алексић Коста, Алиловић Шаџир, Анђелиновић Гргур Будислав Др., Антонијевић Душан, Антуновић Јосип, Ауер Људевит Др., Бабамовић Јордан, Баљић Салих, Батинић Јозо, Бачић Стјепан Др., Бенко Јосип, Бешировић Димитрије Р., Богдановић Исо, Божић Милаш, Борисављевић Страхиња, Буковић Александар, Буновић Милаш, Ваљавец Стјепан, Васиљевић Стеван Др., Величковић Миладин, Велковић Велько, Видаковић Витомир, Видић Јеша др., Вошњак Богумил Др., Гавриловић Ото, Гајшек Карло, Грајић Перо, Грбић Емилијан, Грђић Васиљ, Даниловић Живко, Дервишић Ђулага, Димитријевић Мита, Добровић Милаш С., Довезенски Јован С., Дошен Мирко Др., Драговић Милош П., Ђокић Ристо, Ђорђевић Владимир, Живановић Милаш, Живанчевић Михаило, Живојиновић Душан М., Захарић Чедомир, Земљић Јакоб, Илић Срђа-Милаш Др., Исаковић Миливоје Ђ., Исаковић Мито, Јевремовић Драгољуб Др., Јевтић Милутин Ал., Јевтић Михаило Р., Јевтић Радован, Јеличић Божа Ц., Јовановић Јова, Јовичић Добросав, Кајмаковић Омер, Кандић Јовиша Р., Клинич Антон, Кнежевић Ловро, Ковач Анте Љ., Којић Драгутин Др., Коман Албин, Краљевић Драган Др., Крстановић

Ристо, Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Михаило В., Крстић Симо, Кујунџић Андрија К., Кујунџић Богољуб К., Кумануди Коста Др., (претседава), Кунтарић Анте Др., Куртовић Војко, Куртовић Шукрија, Лазаревић Теодосије К., Лончар Иван, Лончар Станко, Лулић Петар, Макар Дако, Марковић Велимир Ж., Марковић Миленко Др., Матић Ђока Н., Мацековић Матија, Машић Марко, Милетић Вјекослав Др., Милетић Владислав, Милошевић Гавро, Мисирлић Јован Т., Митровић Љубомир, Михаиловић Илија П., Мравље Милаш, Никић Никола Др., Нинковић Тришко, Њамцул Ранко Др., Остојић Ђуро Др., Павлич Алојзиј, Парабушки Ђорђе, Пахерник Фрањо, Перић Матеј Др., Перко Драгутин В., Петковић Милаш, Петовар Ловро, Петрак Никола, Пешић Милутин, Погачић Виктор, Поповић Димитрије Он., Поповић Коста Др., (претседава), Поповић Милаш В., Праљак Нелко, Прека Никола, Прекоршек Иван, Пустосемшек Раство, Радивојевић Лазар Љ., Рађић Иван, Рајић Тоша Др., Рако Јанко Др., Горбахер Јулијан Др., Савић Аранђел, Савић Сава В., Савковић Илија, Санто Гавро Др., Сарачевић Раденко, Смиљанић Тома Др., Сокић Милоје М., Соколовић Никола, Спасовић Вукашин, Спиндлер Вјекослав, Сршкић Милаш Др., Стајић Јосип, Стајковић Никола, Станојевић Драгомир М., Станојевић Милутин, Степанов Миливоје, Стефановић Игњат, Стијић Милаш Др., Тадић Глигорије Др., Теодоровић Војислав, Топаловић Милаш, Торомановић Хасан, Трбић Василије, Трбојевић Урош Др., Трпковић Ставра К., Урек Иван, Физир Виктор, Хајдинџак Антон, Ханжек Лавослав Др., Хасанбеговић Авдо Др., Хрибар Никола, Христић Бора, Церер Антон, Ципушевић Методије, Чорбић Бранко, Чохаџић Хазим, Шега Фердо, Шећеров Славко Др., Шилеговић Владимир, Шифтар Стеван.

Одсутни: Аксентијевић Александар, Аранђеловић Јован, Бањац Љубомир, Бараћ Бранко Др., Бркић Стјепан, Брушија Радослав, Бугарски Драгутин, Будинић Стеван, Варда Север, Видовић Богдан Др., Вујић Димитрије В., Вукићевић Богић Др., Гаврачић Отон Др., Главички Божићар, Господетић Фрањо, Грба Милошан Др., Грубановић Милаш, Грубер Фрањо Др., Лавидовић Витомир, Деметровић Јурај, Димитријевић Хаџи-Тодор, Добровољац Милаш Ј., Додић Александар-Така, Дрљача Бранко, Дрмељ Алојзиј, Дубоковић Јурај, Ђурић Михаило, Елеговић Иво Др., Живковић Негосим Др., Зелковић Бошко, Ивандекић — Ивковић Мирко Др., Иванишевић Петар, Иванчевић Душан, Јанковић Велизар Др., Јевтић Живојин, Јелић Милутин, Јеремић Живојин, Јован Андрија, Јовановић Александар, Јовановић Ђока, Кандић Хусеин, Каламатнијевић Михаило Р, Катић Милош, Каћански Стеван, Кешелевић Никола Др., Кнежевић Стјепан Др., Ковачевић Драгутин — Карло, Кожуљ Марко Др., Костић Драгутин Др., Костић Милорад Ј. Др., Крамер Алберт Др., Крафт Стеван Др., Крејчи Антон, Крстић Милутин, Кузмановић Лазар, Куњашин Јоахим, Лазаревић Милошан М., Лазаревић Тодор Др., Лазаревић Филип С. Др., Леушић Ђуро Др., Лисавац Младен Др., Лончаревић Иван Др., Лукић Живан Др., Максимовић Божићар, Максимовић Стјепан, Маланец Владо Др., Маринковић Војислав Др., Маријан Ђуро, Маријанац Симо, Марковић Велимир Ж., Марковић Милорад П., Марковић Никола, Маштровић Анте Ф., Матица Павао, Метикош Милаш Др., Мијић Милаш Ђ., Милошевић Младен П., Милутиновић Милишко Р., Милутиновић Мило-

рад Ђ., Митровић Јован Р., Михајловић Светислав Др., Мозер Ханс Др., Мохорић Иван, Мулалић Мустафа А., Најдорфер Мирко, Недељковић Урош П., Никић Федор Др., Никодијевић Аранђел Д., Николић Бранко Др., Новаковић Тода Др., Нуић Петар Др., Палечек Иван Др., Паранос Шпиро Ф., Патрновић Љуба, Перић Милвоје Ђ., Перић Нинко Др., Петричић Живко Др., Петровић Марко, Пивко Људевит Др., Пиштелић Славко А. Др., Поповић Добривоје Гер. Др., Поповић Душан, Поповић Јефтимије, Поповић Милан Др., Поповић Светислав Др., Принцић Јово, Прша Шиме Др., Пуцељ Иван Ј., Радовић Саво Др., Радоњић Милан, Радоњић Миљан, Рапе Стане Др., Ружић Виктор Др., Секулић Милан Др., Селић Јоца М., Селмановић Алија, Симић Милорад, Спахић Владо, Станић Андра, Станишић Владимир Др., Стевановић Живојин Ар., Стевановић Милан, Стевановић Милан Р., Стојадиновић Милослав Др., Стојковић Милан Ђ. Др., Стошнич Стаменко, Стрезовић Крста, Тешић Максим, Толић Игњат М. Др., Томић Јакоб, Тонић Тодор Р., Трифуновић Љубиша, Тркуља Станко, Тирић Ђорђе, Ђирић Стеван, Ђуковић Милан, Узуновић Никола, Уршешвић Мирко Ил., Урукало Сергије, Фиданчевић Тома Др., Фотирић Арса, Хођера Светислав В., Цемовић Филип, Шарковић Тихомир, Шелмић Драгић Н., Шнајдар Фрањо, Шуменковић Илија Др., Шурмин Ђуро Др.

Потпретседник др. Коста Поповић: Изволите, господе, чути резултат гласања.

Гласало је свега 155 народних посланика, и сви су гласали за. Тиме је примљен у начелу законски предлог о ваздухопловној конвенцији између Краљевине Југославије и Републике Аустрије.

Прелазимо на претрес Закона у појединостима. Молим г. секретара да прочита § 1.

Секретар Милан Мравље чита § 1.

Потпретседник др. Коста Поповић: Прима ли Скупштина прочитани § 1? (Прима). Објављујем да је § 1 примљен. Изволите чути § 2.

Секретар Милан Мравље чита § 2.

Потпретседник др. Коста Поповић: Прима ли Народна скупштина прочитани § 2? (Прима!) Објављујем да је § 2 примљен.

Прелазимо на коначно гласање. Молим г. секретара да изволи извршити прозивку.

Секретар Милан Мравље прозива народне посланике да гласају и они су гласали овако:

Гласали су „за“: Аврамовић Бранко, Ађић Анте, Алексић Коста, Алиловић Шафир, Анђелиновић Гргур Будислав Др., Антонијевић Душан, Антуновић Јосип, Ауер Људевит Др., Бабамовић Јордан, Баљић Салих, Батинић Јозо, Бачић Стјепан Др., Бенко Јосип, Бешировић Димитрије Р., Богдановић Исо, Божић Милан, Борисављевић Страхиња, Буквић Александар, Буновић Милан, Ваљавец Стјепан, Васиљевић Стеван Др., Величковић Миладин, Вељковић Вељко, Видаковић Витомир, Видић Јеша др., Вошњак Богумил Др., Гавриловић Ото, Гајшек Карло, Грајић Перо, Грбић Емилијан, Грђић Васил, Даниловић Живко, Дервишић Ђулага, Димитријевић Мита, Добровић Милан С., Довезенски Јован С., Дошен Мирко Др., Драговић Милош П., Ђокић Ристо, Ђорђевић Владимир, Живановић Милан, Живанчевић Михаило, Живојиновић Душан М., Захарић Чедомир, Земљић Јакоб, Илић Срђа-Милан Др., Исаковић Милвоје Ђ., Исаковић Мито, Јевремовић Драгољуб Др., Јевтић Милутин Ал., Јевтић Михаило Р., Јевтић Радован, Јеличић Божа Ц., Јова-

новић Јова, Јовичић Добросав, Кајмаковић Омер, Клинци Антон, Кешељевић Никола Др., Кнежевић Ловро, Ковач Анте Љ., Којић Драгутин Др., Комац Албин, Краљевић Драган Др., Крстановић Ристо, Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Михаило В., Крстић Симо, Кујунцић Андрија К., Кујунцић Богољуб К., Кумануди Коста Др., (претседава), Кунтарић Анте Др., Куртовић Војко, Куртовић Шукрија, Лазаревић Теодосије К., Лончар Иван, Лончар Станко, Лулић Петар, Макар Дако, Марковић Велимир Ж., Марковић Миленко Др., Матић Ђока Н., Мацековић Матија, Машић Марко, Милетић Вјекослав Др., Милетић Владислав, Милошевић Гавро, Мисирлић Јован Т., Митровић Љубомир, Михаиловић Илија П., Мравље Милан, Никић Никола Др., Нинковић Тришко, Њамцул Ранко Др., Остојић Ђуро Др., Павлич Алојзиј, Парабућски Ђорђе, Пахерник Фрањо, Перић Матеј Др., Перко Драгутин В., Петковић Милан, Петовар Ловро, Петрак Никола, Пешнић Милутин, Погачник Виктор, Поповић Димитрије Он., Поповић Коста Др., (претседава), Поповић Милан В., Праљак Недељко, Прека Никола, Прекоршек Иван, Пустослемшек Расто, Радивојевић Лазар Љ., Радић Иван, Рајић Тоша Др., Рако Јанко Др., Рорбахер Јулијан Др., Савић Аранђел, Савић Сава В., Савковић Илија, Санто Гавро Др., Сарачевић Раденко, Смиљанић Тома Др., Сокић Милоје М., Соколовић Никола, Спасовић Вукашин, Спидлер Вјекослав, Сршкић Милан Др., Стажић Јосип, Стајковић Никола, Станојевић Драгомир М., Станојевић Милутин, Степанов Милвој, Стефановић Игњат, Стијић Милан Др., Тадић Глигорије Др., Теодоровић Војислав, Тонић Тодор Р., Топаловић Милан, Торомановић Хасан, Трбић Василије, Трбојевић Урош Др., Трифуновић Љубиша, Трпковић Ставра К., Урек Иван, Урукало Сергије, Физир Виктор, Хајдињак Антон, Ханжек Лавослав Др., Хасанбеговић Авдо Др., Хрибар Никола, Христић Бора, Церер Антон, Ципушевић Методије, Чорбић Бранко, Чохаџић Хазим, Шега Фердо, Шехеров Славко Др., Шиљеговић Владимир, Шифтар Стеван.

Одсутни: Аксентијевић Александар, Аранђеловић Јован, Бањац Љубомир, Бараћ Бранко Др., Бркић Стјепан, Брушија Радослав, Бугарски Драгутин, Будишин Стеван, Варда Север, Видовић Богдан Др., Вујић Димитрије В., Вукићевић Богић Др., Гавранчић Отон Др., Главички Божидар, Господнећић Фрањо, Грба Милован Др., Грубановић Милан, Грубер Фрањо Др., Давидовић Витомир, Деметровић Јурај, Димитријевић Хаци-Тодор, Добровољац Милан Ј., Додић Александар-Така, Дрљача Бранко, Дрмел Алојзиј, Дубоковић Јурај, Ђурић Михаило, Елеговић Иво Др., Живковић Негосим Др., Зелковић Бошко, Ивандекић — Иековић Мирко Др., Иваншевић Петар, Иванчевић Душан, Јанковић Велизар Др., Јевтић Животије, Јелић Милутин, Јеремић Живојин, Јован Андрија, Јовановић Александар, Јовановић Ђока, Кацић Хусеин, Каламатијевић Михаило Р., Катић Милош, Каћански Стеван, Кандић Јовиша Р., Кнежевић Стјепан Др., Ковачевић Драгутин-Карло, Кожуљ Марко Др., Костић Драгутин Др., Костић Милорад Ј. Др., Крамер Алберт Др., Крафт Стеван Др., Крејчи Антон, Крстић Милутин, Кузмановић Лазар, Куњашић Јоахим, Лазаревић Милован М., Лазаревић Тодор Др., Лазаревић Филип С. Др., Леушић Ђуро Др., Лисавац Младен Др., Лончаревић Иван Др., Лукић Живан Др., Максимовић Божидар, Максимовић Стјепан, Маланчец Владо Др., Маринковић Воји-

слав Др., Марјан Буро, Марјанац Симо, Марковић Велимир Ж., Марковић Милорад П., Марковић Никола, Мастровић Анте Ф., Матица Павао, Метикошић Милан Др., Мијић Милан Ђ., Милошевић Младен П., Милутиновић Милинко Р., Милутиновић Милорад Ђ., Митровић Јован Р., Михајловић Светислав Др., Мозер Ханс Др., Мохорић Иван, Мулалић Мустафа А., Најдорфер Мирко, Недељковић Урош П., Никић Федор Др., Николијевић Аранђел Д., Николић Бранко Др., Новаковић Тодер Др., Нуић Петар Др., Палечек Иван Др., Паранос Шиширо Ф., Патриновић Љуба, Перић Миливоје Ђ., Перић Нинко Др., Петричић Живко Др., Петровић Марко, Пивко Јудевит Др., Пиштелић Славко А. Др., Поповић Добривоје Гер. Др., Поповић Душан, Поповић Јефтимије, Поповић Милан Др., Поповић Светислав Др., Принцип Јово, Прша Шиме Др., Пуцељ Иван Ј., Радовић Саво Др., Радоњић Милан, Радонић Миљан, Рапе Стане Др., Ружић Виктор Др., Секулић Милан Др., Селић Јоца М., Селмановић Алија, Симић Милорад, Спахић Владо, Станић Андра, Станишић Владимир Др., Стевановић Живојин Ар., Стевановић Милан, Стевановић Милан Р., Стојадиновић

Милослав Др., Стојковић Милан Ђ. Др., Стошић Стаменко, Стрезовић Крста, Тешић Максим, Толић Игњат М. Др., Томић Јакоб, Тркуља Станко, Тирић Ђорђе, Тирић Стеван, Туковић Милан, Узуновић Никола, Фиданчевић Тома Др., Фотирић Арса, Хођера Светислав В., Цемовић Филић, Шарковић Тихомир, Шелмић Драгић Н., Шнајдар Фрањо, Шуменковић Илија Др., Шурмин Буро Др.

Погреспедник др. Коста Поповић: Изволите чути резултат гласања: Гласало је свега 158 народних посланика и сви су гласали за. Тиме је и коначно примљен законски предлог о ваздухопловној конвенцији између Краљевине Југославије и Републике Аустрије. У смислу чл. 64 Устава овај ће се законски предлог упутити на даљи рад Сенату.

Са вашим пристанком ја ћу данашњу седницу закључити, а идућу заказујем за понедељак у 4 часа по подне са овим дневним редом: Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о организацији ватрогаства. Прима ли Народна скупштина предложени дневни ред? (Прима) Данашњу седницу закључујем.

Седница је закључена у 17.30.

П Р И Л О З И

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

народног посланика Милоша Драговића на Господина Министра финансија о поступку чиновника Пореске управе у Лебану у разрезу порезе на доходарину и разрезу порезе на куће и зграде.

Чиновници Пореске управе у Лебану, приликом предлога висине доходарине и порезе на зграде, ни мало не воде рачуна о стварним приликама и ни мало не цене стварно стање, него те послове обављају потпуно произвољно и самовољно. Има много случајева, ако не сви колико их има, да је предложено за 150—200% више доходарине него што је то било прошле године.

Да су ти порески чиновници иоле водили рачуна о томе, да је ова година врло тешка, па и тежа него прошла, оставили би бар прошлогodiшње стање, како би се државне и самоуправне дажбине могле платити.

Слободан сам упитати Вас, Господине Министре, о следећем:

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

народног посланика Милоша Драговића на Господина Министра пољопривреде, због поступка марвеног лекара — референта ветерине Начелства среза лесковачког г. др. Марка Ранитовића.

Јован Тасић из Лесковца, купио је и утоварио 3 јуна ове године у Врању 300 комада јаради. Марвени лекар у Врању извршио је преглед над овим јарадима и одобрио вагонски утовар.

Кад је вагон са јарадима приспео у Лесковац, позват је марвени лекар г. др. Марко Ранитовић, те је извршио преглед над њима. По извршеном прегледу и пошто је наплатио свој хонорар, он је одобрио продају јаради на лесковачкој пијаци.

Тасић је са својим особљем почео продају јаради, а г. др. Ранитовић се присетио након 26 сати те је позвао полицијску власт да продају запречи. — Пошто је власт, састављена од полицијског писара среза лесковачког г. Милентија Радовановића и жандарма, дошла на пијаци, то је г. др. Ранитовић наредио да се сва јарад одмах отерају са пијаци. И власт и г. др. Ранитовић прихватили су се путева и почели шибати сељаке — купце по рукама, да пусте јарад, коју су пазарили а вероватно већ и купили.

1.) Јесте ли вољни да овај рад спречите и направите у границама плативе могућности грађанства, водећи типак рачуна о државним интересима?

3.) Јесте ли вољни казнити чиновнике, који су ово произвољно чинили?

Молим Вас, Господине Министре, да ми на ову интерпелацију изволите одговорити усмено у једној од наредних седница Народне скупштине.

9 јуна 1933 године

Београд.

Интерпелант,

Милош Драговић, с. р.

народни посланик.

Та су јарад од 4 јуна била затворена у штали Општине лесковачке, где су била до још 7 а вероватно су и данас ту.

Слободан сам упитати Вас, Господине Министре, о следећем:

1.) Јесте ли вољни наредити врло строгу истрагу по случају овога противзаконског рада др. Марка Ранитовића, који је свој положај злоупотребио наносећи штете исправним трговцима?

2.) Јесте ли вољни кривца казнити, пошто га претходно удаљите од дужности, док се истрага заврши?

Молим Вас, Господине Министре, да ми по овој интерпелацији одговорите усмено у једној од наредних седница Народне скупштине.

9 јуна 1933 године

Београд.

Интерпелант,

Милош Драговић, с. р.

нар. посланик

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА
 народног посланика др. Милана Метикоша на Господина Министра саобраћаја за укидање објава за путовање службеника и пензионера државних саобраћајних установа.

Господине Министре,

Расписом од Пов. 401/1931 а по наређењу Генералне Дирекције Државних железница односно Министарства саобраћаја издато је још године 1931 наређење да службеници државних саобраћајних установа, чланови њихових породица, пензионери тих установа и чланови њихових породица могу путовати железницом само уз посебну објаву. То наређење издато је било у оно време, када су деструктивни елементи у иностранству монтирали бомбе у наше вагоне.

Прошле су већ две године дана од тога наређења а није никаква оправдана потреба изазвала, да се то наређење и данас подржава.

Службеници и пензионери државних саобраћајних установа осећају да су постављени у неки подређени став спрам других грађана Југославије, јер остали грађани не требају нарочитих објава за слободно путовање унутар граница наше државе, него се то тражи само од железничара активних и пензионисаних и од чланова њихових породица, а нитко савестан не може на њих бацати одговорност за рад деструктивних елемената. Није право да су само службеници и пензионери саобраћајних установа постављени као грађани у неки изузетни последњи ред грађана ове земље, тим више што међу њима имаду многи који су читав живот радили у интересу државе и

њених саобраћајних установа па није право да су овим наређењем овако понижени.

Пошто у нашој земљи не влада изнимно стање и пошто није оправдано да се чини неправда службеницима и пензионерима државних саобраћајних установа, то сам Вас слободан умолити Господине Министре да ми изволите усмено у Народној скупштини одговорити:

1.) Постоји ли какав оправдани разлог да се свим железничким службеницима, пензионерима и њиховим породицама ограничи слободно кретање у границама наше државе?

2.) Има ли начина да се води евиденција о путовању службеника и пензионера државних саобраћајних установа на основу уметка, по коме се купују режијске карте, који чини саставни део њихових легитимација за повлашћену возњу?

3.) Каните ли распис Пов. бр. 401/1931 ставити изван снаге и службенике и пензионере државних саобраћајних установа изједначити са осталим грађанима ове земље, јер данас и поуздан и непоуздан може без икаквих објава да путује по целој држави према вољи како и куда хоће.

Изволите, Господине Министре, примити уверење о мом особитом поштовању.

9. јуна 1933 године

Београд.

Др. Милан Метикош, с. р.
 народни посланик

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

народног посланика г. Милоша Драговића на Господина Претседника Министарског савета по предмету аванса од 4 милиона динара угљенику „Марија” у Церју Тужном (Крај Вараждина).

Господине Претседниче,

Министарство саобраћаја дало је 1931 г. угљенику „Марија” у Церју Тужном (крај Вараждина) аванс у износу од 4 милиона дин. Тај аванс је дат под тим условима да ће та сума бити наплаћена лиферованем угљена државним саобраћајним установама. Кад је тај аванс дат онда тај угљеник није био у стању да излиферује ни један једини вагон угља на месец дана.

Тај угљеник не вреди данас више од 20.000 динара а није више вредео ни онда када му је дат тај аванс.

У г. 1932 трчао је и тражио начин, како да се осигура држави то потраживање од угљеника, г. Живан Станковић бивши помоћник генералног директора државних железница. Он је нашао само ту санкцију да се то државно потраживање осигура на тај начин што је ставио прибелешку на тај угљеник.

Ово је идеално савршено! Потраживање од 4 милиона динара обезбеђено прибелешком на угљеник који вреди једва 20.000 динара.

Пошто је радом г. Министра саобраћаја и његових сарадника настала штета од 4 милиона динара за државну касу, потребно је да се утврди кривица за давање овога аванса на угљеник, који није вредео ни онда ни данас пет пара динарских за државу и да се кривци казне а држава обезбеди за сву штету од 4 милиона динара и камату од дана издатог аванса.

С обзиром на гореће чињенице молим Вас, Господине Претседниче Министарског савета, да ми изволите усмено у Народној скупштини одговорити:

1.) Је ли Вам познато да је г. Министар саобраћаја дао 1931 г. угљенику „Марија” у Церју Тужном (крај Вараждина) аванса од 4 милиона динара под условима да та сума буде наплаћена лиферованем угљена државним саобраћајним установама?

2.) Је ли Вам познато да тај угљеник није ни до дана данашњег кроз више од две године дана лиферован ни један вагон угљена држави?

3.) Је ли Вам познато да тај угљеник ни онда ни данас није вредео ни пет пара динарских за државу?

4.) Како правдате поступак тадашњег и данашњег Министра саобраћаја што је дао 4 милиона динара на безвредни угљеник и коме је требало да подигне те велике паре и шта је с њима учињено у ово доба тешке економске кризе, а на штету саме државе?

5.) Каните ли обезбедити држави суму од 4 милиона динара тиме што ћете ставити забрану Министру саобраћаја г. Лазару Радивојевићу и његовим саучесницима при томе послу, како на непокретну имовину, тако на покретну па и плате, а уколико је ко сада у пензији и на његове пензијске принадлежности?

6.) Јесте ли вољни издејствовати решење Ми-

нистарског савета да се изабере анкета из Народне Претседничке Министарског савета, уверење о не скупштине и Сената да прегледа и истражи све моме особитом поштовању.

За ову интерпелацију тражим хитност и првенство испред свих осталих.

Београд.

Милош П. Драговић, с. р.
народни посланик

Изволите и у овој прилици примити, Госпо-

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА министра социјалне политике и народног здравља др. Николе Кешељевића, на г. Министра социјалне политике и народног здравља о неподношењу Закона о инвалидима На родној скупштини.

Господине Министре,

Ниједно питање у нашој држави од уједињења није било толико занемарено као питање ратних инвалида.

Цела је ствар са законима о инвалидима ишла тако, као да се жели да инвалиди изумру гладни, јадни и боси, осакаћени не само физички него и морално оваковим начином поступања.

Људи који су дали своје здравље, своју крв и све што су могли дати на олтар отаџбине, остали су занемарени, а закони који су се на њих односили ређали су се све гори од горега.

Нико после уједињења није смео да буде

осигуран пре инвалида. Нажалост осигурани су се сви забушанти, дезертери и спекуланти, само се није побринуло за инвалиде.

Тражим да г. Министар најхитније поднесе Народној скупштини Закон о инвалидима, који би задовољно праведне захтеве инвалида према предлогу Инвалидског Удружења.

Тражим да господин Министар одговори усмено у Народној скупштини на ову интерпелацију.

Тражим хитност за ову интерпелацију. Хитно 9 јуна 1933 године у Београду.

Др. Никола Кешељевић, с. р.
народни посланик

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА народног посланика Стажића Јосипа, на господина Претседника Министарског савета о хапшењу бив. народног посланика Ивана Краљића из Копривнице.

Господине Претседничке,

Дана 24 априла 1933 године састали смо се у Загребу ми народни посланици Југословенског народног клуба др. Никола Кешељевић, Светислав Хоџера и Јосип Стажић са бив. народним послаником Иваном Краљићем из Копривнице. Истому смо предали на проучавање програм и статуте Југословенске народне странке. То све су пратили органи полиције и жандармерије, који су нас дапаче и легитимирали и том приликом је један жандарм на наше протесте изјавио, да то све они раде по налогу Владе.

Том згодом када се Краљић Иван враћао возом за Копривницу, скинули су га жандарми са воза у Крижевцима, обавили на њему лични претрес и одузели му програм и статуте Југословенске народне странке.

Међутим на 18 маја 1933 године Иван Краљић је дошао у Бјеловар, да сакупља потписе присташа за Југословенску народну странку, но полиција га је ухапсила и спровела у затвор среском начелству. Када је у томе стигла — о томе хапшењу — вијест у Београд Југословенском народном клубу били смо изаслани у Бјеловар, да извидимо ствар, Милош Драговић и Стажић Јосип, који смо брзим возом одмах дошли у Бјеловар среском начелству. Питали смо среског начелника зашто је Иван Краљић ухапшен, а он нам рече, да додуше није ништа крив, али да је ухапшен зато, јер је посетио др. Лебовића.

Тражили смо да Краљића Ивана, као недужног пусти на слободу. Срески поглавар рече, да не може.

Саопштили смо среском поглавару, да ћемо се при- тужити господину Министру унутрашњих послова ради тога поступка и затражили смо телефонску везу са Београдом, али срески поглавар је сам затражио везу телефонску са Загребом и након неког времена саопштио нам, да Краљића пушта на слободу. Тако је Краљић Иван два дана одлежао на правди Бога у затвору.

Ради тога свега молим Вас, Господине Претседничке Министарског савета, да ми изволите усмено у Народној скупштини одговорити:

1.) је ли Вам познато, да је Краљић Иван, бив. нар. посланик био аретиран од жандармерије у Крижевцима 24 априла 1933 г. да су му тада одузети програм, статуте Југословенске народне странке?

2.) је ли Вам познато, да је Краљић Иван на 18 маја 1933 у Бјеловару ухапшен, када је дошао, да прикупља потписе присташа Југословенске народне странке и да је до интервенције народних посланика Југословенског клуба одсједио два дана затвора на правди Бога?

3.) шта каните одредити да управне власти не спречавају рад на скупљању присташа Југословенске народне странке, када је рад на организацији ове странке одобрен по закону.

Изволите примити Господине Претседничке уверење о мом особитом поштовању.

Београд, 9 јуна 1933 године.

Јосип Стажић, с. р.
народни посланик

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА

Министарство пољопривреде

К. М. Бр. 118
10. јуна 1933 год.

Београд.

ПРЕТСЕДНИШТВУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Београд

Част ми је у прилогу доставити предлог закона о изменама и допунама закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 године са његовим изменама и допунама од 5 децембра 1931 године, као и Указ Његовог Величанства Краља од 10 јуна 1933 године којим

сам овлашћен, да могу предлог овог закона поднети Народној скупштини на решавање, за који молим хитност.

Министар пољопривреде,
Др. Љубомир Томашић, с. р.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

По милости Божјој и вољи народној

Краљ Југославије

На предлог нашег Министра пољопривреде и по саслушању Нашег Министарског савета, а на основу чл. 63 Устава Краљевине Југославије решили смо и рещавамо:

Овлашћује се наш Министар пољопривреде да може поднети Народној Претседнишћу Краљевине Југославије на решавање предлог Закона о изменама и допунама Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 године са његовим изменама и допунама од 5 децембра 1931 године.

Наш Министар пољопривреде нека изврши овај Указ.

10 јуна 1933 год.

Београд.

Министар пољопривреде,
Др. Љубомир Томашић, с. р.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА

ЗАКОНА О ЛИКВИДАЦИЈИ АГРАРНЕ РЕФОРМЕ НА ВЕЛИКИМ ПОСЕДИМА ОД 19 ЈУНА 1931 ГОДИНЕ СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ТОГА ЗАКОНА ОД 5 ДЕЦЕМБРА 1931 ГОДИНЕ.

§ 1. У § 8 додају се нови ставови, који гласе:

„(5) Земљишта, која су земљорадници купили од великог поседника или су стекли доселошћу (узукапијом) или заменили са својим земљиштем пре 27 фебруара 1919. године те ова трајно несметано поседују и на дан ступања на снагу овога Закона, а промене власности нису проведене у земљишним књигама, нису објект аграрне реформе. Промене права власности у земљишним књигама уредиће саме странке по односним законским прописима.

(6) Земљиште, које је велики поседник добио у замену од земљорадника, саставни је део великог поседа. Ако такво земљиште не буде остављено великом поседнику као максимум, експроприсаће се и у земљишним књигама бестеретно отписати са имена земљишно-књижнога власника и уписати на име и у власност аграрних субјеката. Оштета за

овако експроприсано земљиште положиће се у смислу § 45 овога Закона код надлежног суда.”

У § 10 мења се тачка 6 и гласи:

„(6) Земљишта грађевинских зона у градовима, којима је тај назив службено признат до дана кад овај Закон ступи на снагу, у колико нису по досадашњим законима употребљена за сврхе аграрне реформе као и све градске шуме. Грађевинске зоне за поједине градове утврдиће Министар пољопривреде у споразуму са Министром грађевина и Правилником.

Тачке 7 и 10 стављају се ван снаге, а тачке 8 и 9 добијају нове бројеве 7 и 8.

§ 3. Параграф 12 мења се и гласи:

„(1) Као обрадиво земљиште експроприсаће

се и оно шумско земљиште на релативном шумском тлу, које је до дана ступања на снагу овога Закона одвојено у сврхе аграрне реформе.

(2) Према потреби, а у споразуму са Министром шума и рудника, експроприсаће се и оно земљиште на релативном шумском тлу, које се на дан ступања на снагу овога закона налази преко 5 година под пољопривредном културом.

(3) Земљишта и зграде, у колико се по § 14 овога Закона не оставе великом поседнику у шири максимум, и које се могу употребити за јавне, државне и општинске сврхе, а налазе се у склопу експроприсаног земљишта, могу се експроприсати у корист субјеката из § 25 овога Закона.

(4) Господарске зграде експроприсаће се у колико буду одговарале господарским потребама аграрних субјеката и у колико нису потребне власнику за вођење господарства на делу поседа који му је остављен”.

§ 3а

„Политичким општинама припада максимум од 100 катастарских јутара оранице, у колико те површине нису већ одвојене.

Општински пашњаци, у колико се у катастру воде као такви, а не могу се претворити у бољу културу, не могу се више узимати у сврхе аграрне реформе”.

§ 4

Параграф 16 мења се и гласи:

„(1) Само за она угледна гајилишта стокe, за ергеле, за семенарске станице и за нарочито организована узорна господарства, за које се стручно утврди, да је у народном господарском интересу потребно да се одрже, може се оставити великом поседу и преко максимума потребна површина земље као супермаксимум. Власник оваквог поседа дужан је Министарству пољопривреде ставити на располагање своје продукте путем првокупа”.

(2) Ако велики поседник у току од 10 година од дана ступања на снагу овога Закона не би у потпуној мери одржавао установе и обавезе из става 1, ради којих му је супермаксимум остављен, употребиће се земљиште супермаксимума за сврхе аграрне реформе по овом Закону.

(3) Са површина које су остављене великом поседнику као супермаксимум брисаће се забележба забране отуђивања и оптерећивања по истеку рока од 10 година.

(4) Код супермаксимума испод 300 катастарских јутара, може се забележба забране отуђивања и оптерећивања брисати, ако велики поседник за површину супермаксимума уступи за сврхе аграрне реформе површину шумског или другог за аграрне сврхе способног земљишта одговарајуће вредности.

(5) Великим поседницима оставиће се као супермаксимум по овом параграфу првенствено сва обрадива земљишта са подземном дренажом која преостане преко ужег и ширег максимума, затим остала обрадива земљишта на подручју водних задруга у колико одговарају сврси супермаксимума, али се са оваквог земљишта има брисати стављена забележба забране отуђивања и оптерећивања”.

§ 5

Код § 19 испушта се прва реченица, а на то место долази:

„(1) Сва земљишта великих поседа која су по прописима досадањих закона додељена аграрним субјектима из § 18 овога Закона, експроприсаће се у њихову корист. Ако који од тих субјеката не прими додељену земљу, она ће се доделити и експроприсати првенствено у корист једног од најближих аграрних субјеката и § 18 овога Закона. Ако ни ти субјекти земљу не приме, може се она дати за повећање компетенције и заокруглавање поседа и преко 10 јутара.

Нови путеви, тргови и улице у новим насељима експроприсаће се као јавно добро у корист надлежне управне општине, која их је дужна преузети.

(2) Остале површине земље, које по овом Закону остану расположиве за сврхе аграрне реформе поделиће се и експроприсати по овим начелима”.

§ 5а

Неподељена подводна и поплавама изложена земљишта као и земљишта слабог квалитета (песковита и слагинаста) могу се доделити аграрним субјектима и преко површине одређене тач. б. § 19 овога Закона.

§ 6

У параграфу 21 после речи „добровољцима” додаје се:

„За оне добровољце који су већ добили земљу, а на дан експропријације не буду имали добровољачка уверења по Закону о добровољцима од 31 августа 1928 године са изменама и допунама од 18 септембра 1930 године или се на додељену земљу нису населили, а дужни су населити се по наведеном закону, земља ће се експроприсати и у земљишним књигама уписати на име и у власност колонизационог фонда Министарства пољопривреде. На име и власност добровољаца уписаће се кад добију исправна уверења, односно кад се на земљу населе. Порез и остале јавне дажбине за ову земљу плаћају надељени аграрни субјекти.

§ 7

У § 24 на крају става 2 испушта се „и 7”. Нова алинеја става 3 у § 3 Закона од 5 децембра 1931 године ставља се ван снаге, а додају се нови ставови који гласе:

„(8) На црквеним великим поседима у Дравској бановини чије шуме премашају 1000 хектара, имају се експроприсати шуме и шумско земљиште по одредбама става 1, 2, 3, 4 и 6 овог параграфа у року од 6 месеци након ступања на снагу овога Закона о изменама и допунама”.

(9) У осталим срезovima, наведеним у § 2 овога Закона, може Министар пољопривреде под условима из става 2 а у споразуму са Министром шума и рудника на великим поседима, осим оних из става 3 § 11, експроприсати највише до 25% од оних шумских земљишта која на поједином поседу укупно премашају 1000 катастарских јутара, на корист:

а) скупине насељеника где се нова насења добровољаца и осталих колониста не могу на други начин осигурати попашом и огревним дрветом, а шуме се налазе у управној општини, у којој је насеље или у суседној;

б) појединих оближњих села, којима су те шуме потребне за њихов развитак и напредак.

(10) Овлашћује се Министар пољопривреде да у споразуму са Министром шума и рудника донесе Правилник о управи на свима деловима експроприсаних шума, водећи рачуна о томе, да се очува трајно шумско господарство и целина господарских јединица”.

§ 8

У § 27 после речи „обрадива” додају се речи: „или од аграрних интересената напуштена”, а на крају као нова алинеја: „Услови под којима ће се ово земљиште експроприсати, одредиће се Правилником”.

§ 8а

Параграф 28 став 3 мења се и гласи:

„(3) Цена се одређује на тај начин, да се стари чисти катастарски приход земљишта друге класе катастарског бонитета, изражен у крунама, помножи са количником 140, а за земљишта која плаћају водни допринос са количником 120. Тако добивена сума је динарска цена за I разред аграрне процене.

§ 8б

У § 29 испушта се број 160 а место тога ставља се: „140 односно 120”.

§ 9

Параграф 30 ставља се ван снаге, а §§ 31 и 32 добивају нове бројеве „30” и „31”.

§ 10

Параграф 33 мења се и као § „32” гласи:

„(1) За земљишта у градовима, којима је тај назив службено признат до дана кад овај Закон ступи на снагу, платиће се виша оштета, и то у градовима до 100.000 становника до 100%, а у градовима преко 100.000 становника до 200%”.

„(2) У случајевима где су у питању важни интереси града на чијем су подручју одузета и подељена градска земљишта или земљишта других великих поседника, па град или велики поседник ставе аграрним властима на располагање одговарајућу површину своје слободне земље изван градског подручја, може Министар пољопривреде дозволити премештање ненасељених аграрних субјеката на та земљишта, а тако ослобођена земља у граду предаће се градској општини или великом поседнику на слободно располагање. На оваква земљишта великих поседника имаде право првокупа градска општина”.

„(3) Опсег ових подручја код појединих градова као и повишење оштете, утврдиће Министар пољопривреде Правилником”.

§ 11

Параграфи 34 и 35 добијају нове бројеве „§ 33 и § 34”. У тексту § 36 који добија нови број „35” мењају се §§ 32 и 33 у „31 и 32”, а § 37 који добива нови број „36” мења се и гласи:

„(1) Аграрни субјекти, који су по досадашњим законима добили земљу могу се уз одобрење Министра пољопривреде са власником поседа слободно споразумети о висини цене и начину плаћања за добивену земљу.

„(2) Овакве споразуме могу наведене странке

склапати у форми купо-продајних уговора, које одобрава Министар пољопривреде. У том случају не плаћа се принос за колонизациони фонд по § 44 Закона, већ продавац има у тај фонд платити у готовом 5% од уговорене цене”.

„(3) Ако ликвидацију великог поседа већ провађа задружна организација аграрних интересената, или који Савез земљорадничких задруга, допринос за колонизациони фонд неће се уопште плаћати”.

„(4) Овакви се споразуми могу склапати само пре него што је донета одлука о експропријацији у корист утврђених аграрних субјеката”.

„(5) За ове уговоре не плаћа се преносна такса ни државна ни самоуправни”.

§ 12

Параграфи 38 и 39 добивају нове бројеве „37 и 38” а § 40 мења се и као § „39” гласи:

„Оштета за земљиште експроприсано у корист аграрних субјеката из §§ 19 до 27 плаћа се власницима државом гарантованим 4% обвезницама”.

§ 13

Параграф 41 мења се и као § „40” гласи:

„Ове 4% обвезнице за исплату оштете бившим власницима по овом Закону амортизују се у року од 30 година”.

§ 14

Параграф 42 мења се као § „41” гласи:

„Аграрни субјекти из §§ 19, 20, 22 до 27 овога Закона дужни су платити земљу експроприсану у њихову корист у року од 30 година са 5% годишњег интереса.

До коначне исплате на експроприсаним некретностима ставиће се хипотека”.

§ 15

Параграф 43 мења се и као § „42” гласи:

„Овлашћује се Министар финансија да у споразуму са Министром пољопривреде а уз сагласност Министарског савета изда Уредбу, којом ће се прописати: тип и назив ових обвезница, њихов укупан износ, начин исплате, служба по емитованим обвезницама и све остале одредбе које се односе на извршење финансијског дела овога Закона.

Исто тако овом ће се Уредбом прописати ближе одредбе о начину плаћања аграрних субјеката за експроприсану земљу у њихову корист као и плаћање државе за земљу додељену добровољцима”.

§ 16

После § 42 уноси се нов § „43” који гласи:

„За експроприсану земљу у корист аграрних субјеката из § 21 овога Закона оштету плаћа држава, изузев за оне површине које се експропрису у њихову корист преко компетенције предвиђене у чл. 3 Закона о добровољцима од 31 августа 1928 године, са изменама и допунама од 18 септембра 1930 године”.

§ 17

Параграфи 44, 45 и 46 стављају се ван снаге.

§ 18

У § 47 који добива нови број „44” стављају се ван снаге став 3 и 5 а став 4 мења се и као нов став „3” гласи:

„3) У исти фонд плаћају и аграрни интересенти 4% од утврђене оштете у готовом новцу и то 2% у року од 30 дана рачунајући од дана пријема експропријационе одлуке. Ако у томе року тај допринос од 2% не буде уплаћен сматраће се да је аграрни интересент одустао од земље. Други део доприноса од 2% има се уплатити у року од 2 године.

Начин уплате 4% доприноса утврдиће се Правилником о колонизационом фонду”.

Став 6 постаје став „4”.

§ 19

У тексту § 48 који добива нови број „45” мења се § 47 у „44”, а § 49 мења се и као нови § „46” гласи:

„На сваком великом поседу имају се по парцелама, култури и површинама утврдити некретности из § 10 овога закона. Где је то учињено по садашњим законима неће се поступак понављати, већ према потреби само надопунити”.

§ 20

Параграфи 50 и 51 добивају нове бројеве „47” и „48”, а у § 52 који добива нови број „49” мењају се ставови 1 и 6 гласе:

„(1) У сврху утврђивања некретности из § 46 овога закона одредиће Банска управа по потреби расправу уз учествовање потребних стручних лица.

(2) У сваком случају Банска управа доноси првостепену одлуку са тачном ознаком свих некретности које се остављају великом поседу и то по земљишно-књижним и катастарским ознакама и културама, имајући у виду стање у природи”.

Ставови 11 и 12 стављају се ван снаге.

§ 21

Параграф 53 мења се и као нови § „50” гласи:

„(1) Ревизија субјеката у чију се корист по § 19 овога закона експроприше земља, нема се провађати.

(2) Ако комисија за ликвидацију аграрне реформе приликом уредовања установи, да је аграрну земљу добило неко лице које нема својства аграрног субјекта, земља ће му се одузети”.

§ 22

Параграф 54 добива нови број „51”.

У тексту § 55 који добива нови број „52” мења се у ставу 1 § 78 у § „73”. У ставу 2 испуштају се речи „сваком поједином аграрном субјекту”, а на то место долази „аграрним субјектима колективно по управним општинама”. У тексту § 56 који добива нови број „53” мењају се §§ 55 и 54 у „52” и „51”. Параграфи 57 и 58 стављају се ван снаге.

§ 23

У тексту § 59 који добива нови број „54” мењају се §§ 36, 38, 39 и 61 у §§ „35, 37, 38 и 56”. Па-

раграф 60 мења се и као нови § „55” гласи:

„(1) Процену зграда из § 12 и 33 овога закона обавља комисија за ликвидацију аграрне реформе уз суделовање два грађевинска вештака које ће одредити надлежна управна власт по тражењу комисије.

(2) Комисија ће одржати расправу на лицу места, на коју ће позвати власника некретности и претставнике заинтересованих аграрних субјеката.

(3) После проведене расправе доноси комисија првостепену одлуку о утврђивању накнаде (оштеће), на коју се не наплаћује принос из § 44 овога закона”.

§ 24

У тексту § 61 који добива нови број „56” мењају се §§ 56, 31, 60 и 47 у §§ „53, 30, 55 и 44” а такође мења се и став 2 и гласи:

„(2) Код физичких лица врши се експропријација на име онога лица, коме је аграрна земља додељена а ако је то лице умрло — на име његових наследника.”

У ставу 6 после речи „субјекту” испуштају се речи: „Привилегованој аграрној банци у случају § 43”.

§ 25

У тексту § 62 који добива нови број „57” мења се § 48 у § „45”. Параграф 63 добива нови број „58” а § 64 мења се и као нови § „59” гласи:

„Након правомоћности експропријационе одлуке и кад аграрни субјекти уплате 2% доприноса из § 44 став 3 овога закона, доставиће комисија за ликвидацију аграрне реформе један отправак одлуке надлежном земљишно-књижном суду ради provedбе у земљишним књигама.”

§ 26

У § 65 који добива нови број „60” мења се први став и гласи:

„(1) Кад одлука о утврђивању објеката постаје правноснажна, брише се по службеној дужности а на захтев Банске управе забрана отуђивања и оптерећивања са земљишта, које је остављено великом поседнику, а кад одлука о експропријацији постаје правноснажна и са експроприсаног земљишта.

Параграф 5 закона од 5 децембра 1931 године ставља се ван снаге.

§ 27

Параграф 66 добива нови број „61”, а § 67 добива нови број „62”.

§ 28

Параграф 68 мења се и као нови § „63” гласи:

„(1) За пово основане црквене општине и римокатоличке жупе по колонијама може се у њихову корист, а за градилишта цркава, парохијских и жупних домова, за парохијске и жупне вртове и за гробља експроприрати површине до 6 к. ј. укупно. За школе и школске вртове може се експроприрати површина до 6 кат. јутара земље у корист надлежне управне општине, која је дужна ту земљу преузети.

(2) „Штићеници” манастира Лепавина у срезу

копривничком и кметови манастира Гомирја у срезу огулинском који уживају манастирску земљу уз одређено подавање као и уживаоци вагњева у Далју и Белом Брду срез осечки на поседу Српске Патријаршије проглашују се аграрним интереситима; и земља коју држе, експроприсаће се у њихову корист по одредбама овога закона.”

Параграф 69 добива нови број „64” а § 70 мења се и као нови § „65” гласи:

„Ако се утврди да аграрни субјект (месни интересит, добровољац, колониста или оптант) ужива више од једне компетенције аграрног земљишта, одузеће му се сва земља осим оне која му по закону припада.”

§ 30 већ 81 до 1929

У § 71 који добива нови број „66” у ставу 1 место „1931” долази „1933”, а став 2 мења се и гласи:

„(2) Уредбом, која ће се донети по § 42 овога закона одредиће се када почињу тећи ануитети.”

Параграф 72 укида се а место њега долази нови § „67” који гласи:

„У случајевима, ако поједини власници своје земљиште које не потпада под одредбе закона о аграрној реформи, својевољно и уз одобрење власти даду у сврхе аграрне реформе и приме у замену земљиште великог поседа, експроприсаће се по одредбама овога закона у замену дато земљиште са имена досадањег земљишно-књижног власника на име и увласност аграрних субјеката. У замену примљено земљиште експроприсаће се са имена великог поседника на име и у власност онога лица које је у замену за своју земљу примило земљу великог поседа. За ово земљиште, експроприсано од великог поседа плаћа се оштета власнику, а за земљиште дано у замену плаћају аграрни субјекти.”

§ 32

Параграф 73 мења се и као нови § „68” гласи:

„(1) Ако се неком великом поседнику има по § 3 овога закона допунити максимум, а нема могућности да се то учини на његовој земљи, може му се тај мањак дати у истој површини, истог квалитета, односно одговарајуће вредности и у његову корист експроприсати од другог расположивог аграрног или евентуално државног земљишта по одредби из предњег параграфа”.

2) „Одлуку о замени из § 67 и о надопуни из става 1 овог параграфа доноси Министар пољопривреде, а одлуку о експропријацији надлежна комисија за ликвидацију аграрне реформе на великим поседима”.

§ 33

Параграф 74 добива нови број „69” а у § 75 који добива нови број „70” додаје се на крају реченица: „Ова се одредба односи на све одлуке (решења) које се по прописима овога Закона доnose”.

У § 76 који добива нови број „71” ставља се ван снаге тачка 3, а на то место долази нова тачка:

3) „Према потреби предујмуће се трошкови под 1 и 2 из колонизационог фонда. Ако велики поседник или аграрни субјект не плати предујмљене трошкове у року од 30 дана од примљеног налога наплатиће се они од великог поседника административним, а по потреби и судским извршењем, а за аграрног субјекта сматраће се у том случају, да је одустао од земље”.

§ 34

Параграф 77 добива нови број „72”, а у § 78 који добива нови број „73” испушта се реч „амбулантних”, а на крају 1 става речи „на терену”, а додаје „по Уредби Министарства правде број 25190 од 29 марта 1929 године”.

Став 2 мења се и гласи:

„Став и подручје ради тих комисија регулисаће Министар пољопривреде Правилником”.

§ 35

Параграф 79 ставља се ван снаге.

§ 36

У § 80 који добива нови број „74” мења се став 3 и гласи:

3) „Такође се ставља ван снаге: Закон од 20 маја 1922 г. о издавању под закуп подводнога земљишта, те §§ 76 и 77 Закона о продужењу важности одредаба досадашњих финансијских закона о буџетским дванаестинама од 31 јула 1929 године. Утврђивање подводности појединог земљишта великих поседа врши по потреби стручна комисија Министарства пољопривреде”.

§ 37

Параграф 81 мења се и као нови § „75” гласи:

- 1) „Код свих земљишно-књижних преноса земље са имена досадањих власника на име аграрних субјеката, забележиће се у земљишним књигама право првокупа у корист Привилеговане аграрне банке.
- 2) Привилегована аграрна банка може право првокупа пренети на земљорадничке задружне организације и бановинске новчане установе.
- 3) Право првокупа престаје после 10 година рачунајући од дана експропријације, а тада ће се и та забележка брисати по службеној дужности или на захтев странке без таксе.
- 4) Министар пољопривреде прописаће Правилником како ће се провести одредбе овог параграфа”.

§ 38

Параграф 82 који добива нови број „76” мења се и гласи:

„Неисплаћене закушине и оштету за орање, сејање и семе по Закону од 20 маја 1922 год. о издавању земљишта великих поседа у четворогодишњи закуп те закупнину за зграде по Закону од 4 јула 1922 године исплатиће држава великим

поседницима у обвезницама по Уредби из § 42 овога Закона“.

§ 39

После § 76 уноси се нови § „77“ који гласи:
1) „Сва потраживања аграрних заједница и њихових Савеза према аграрним интересентима дужницима, имају се истовремено са провођењем овог Закона обезбедити у земљишним књигама права залога у корист Савеза аграрних задруга (Заједница) на некретнинама уписаним у корист и на име појединих дужника, и то за добровољце на првом а за остале аграрне интересенте на другом месту.

2) „Као потраживања из првог става сматрају се целокупна дуговања аграрних интересената њиховим заједницима и Савезима за примљене позајмице било у готовом новцу било у грађевинском материјалу, у живом или мртвом инвентару, заједно са обрачунатим каматама.

3) „Упис права залога за потраживања из предњег става овог параграфа имају судови извршити без наплате таксе једновремено са преносом права власништва експроприсаних некретнина на име аграрних субјеката на основу одлуке комисије за ликвидацију аграрне реформе по § 56 овога Закона.

4) „У ту сврху имају аграрне заједнице и њихови Савези доставити надлежној комисији за ликвидацију аграрне реформе за 15 дана рачунајући од дана пријема њеног извешћа о почетку рада, спискове својих дужника аграрних субјеката са тачно означеним износом потраживања са каматама.

5) „Спискове дужника аграрних заједница имају оверити њихови Савези.

6) „У споровима односно постојања или висине потраживања одлучују надлежне судске власти.

7) „Аграрне задруге (заједница) и њихови Савези ослобођени су свих такса у судском поступку покренутом ради спровођења уписа односно брисања својих потраживања и њихове наплате.

§ 40

После § 77 уноси се нови § „78“ који гласи:

„Овлашћује се Министар пољопривреде да у складу са овим Законом донесе:
1) Правилник за извршење овог Закона;
2) Правилник о грађевним зонама у градовима (§ 32) у споразуму са Министром грађевина;
3) Правилник о техничким радовима у споразуму са Министром финансија;
4) Правилник о колонизационом фонду у споразуму са Министром финансија;
5) Правилник о управи експроприсаних шума (§ 24) у споразуму са Министром шума и рудника;
6) Правилник о начину уплате и руковању са уплаћеним износима закушине (§ 66) у споразуму са Министром финансија;
7) Правилник о извршењу права првокупа (§ 75).“

§ 41

После § 78 уноси се нови § „79“ који гласи:

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

„Овлашћује се Министар пољопривреде да у складу са овим Законом донесе:
1) Правилник за извршење овог Закона;
2) Правилник о грађевним зонама у градовима (§ 32) у споразуму са Министром грађевина;
3) Правилник о техничким радовима у споразуму са Министром финансија;
4) Правилник о колонизационом фонду у споразуму са Министром финансија;
5) Правилник о управи експроприсаних шума (§ 24) у споразуму са Министром шума и рудника;
6) Правилник о начину уплате и руковању са уплаћеним износима закушине (§ 66) у споразуму са Министром финансија;
7) Правилник о извршењу права првокупа (§ 75).“

1) Правилник за извршење овог Закона;
2) Правилник о грађевним зонама у градовима (§ 32) у споразуму са Министром грађевина;
3) Правилник о техничким радовима у споразуму са Министром финансија;

4) Правилник о колонизационом фонду у споразуму са Министром финансија;

5) Правилник о управи експроприсаних шума (§ 24) у споразуму са Министром шума и рудника;

6) Правилник о начину уплате и руковању са уплаћеним износима закушине (§ 66) у споразуму са Министром финансија;

7) Правилник о извршењу права првокупа (§ 75).

Устављају се ван снаге:

1) Правилник за извршење закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима бр. 45584/VI а од 18 јула 1931 године;

2) Правилник о грађевинским зонама број 45486/VI а од 13 јула 1931 године;

3) Правилник о техничким радовима за извршење Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима бр. 45488/VI а од 15 јула 1931 године;

4) Правилник за извршење финансијске стране закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима бр. 45487/VI а од 15 јула 1931 године.

§ 42

После § 78 уноси се нови § „79“ који гласи:

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише а обавезну снагу добива кад се прогласи у „Службеним новинама“.

§ 43

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

§ 44

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

„Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњени, целокупни текст Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима од 19 јуна 1931 г. са свима његовим изменама и допунама.“

Краљевина Југославија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
К. М. Бр. 117
10 јуна 1933 год.
Београд

ПРЕТСЕДНИШТВУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Београд

Част ми је у прилогу доставити предлог Закона о изменама и допунама Закона о уређењу аграрних односа у ранијим покрајинама Јужне Србије и Црне Горе од 5 децембра 1931 год. и Закона о насељавању Јужних крајева од 11 јуна 1931 године са његовим изменама и допунама од 5 децембра 1931 године, као и Указ Његовог Вели-

чанства Краља од 10 јуна 1933 године којим сам овлашћен, да могу предлог овог Закона поднети Народној скупштини на решавање, за који молим хитност.

Министар пољопривреде,
Др. Љ. Томашић, с. р.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

По милости Божијој и вољи народној
Краљ Југославије

На предлог нашег Министра пољопривреде и по саслушању нашег Министарског савета, а на основу чл. 63 Устава Краљевине Југославије решили смо и решавамо:

Овлашћује се наш Министар пољопривреде да може поднети Народној Претставници Краљевине Југославије на решавање предлог Закона о изменама и допунама Закона о уређењу аграрних односа у ранијим покрајинама Јужне Србије и Црне Горе од 5 децембра 1931 године и Закона о насељавању Јужних крајева од 11 јуна 1931 године са његовим изменама и допунама од 5 децембра 1931 године.

Наш Министар пољопривреде нека изврши овај Указ.

10 јуна 1933 године
Београд

Министар пољопривреде,
Др. Љ. Томашић, с. р.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

ЗАКОН

О

ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УРЕЂЕЊУ АГРАРНИХ ОДНОСА У РАНИЈИМ ПОКРАЈИНАМА ЈУЖНЕ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ ОД 5 ДЕЦЕМБРА 1931 ГОДИНЕ И ЗАКОНА О НАСЕЉАВАЊУ ЈУЖНИХ КРАЈЕВА ОД 11 ЈУНА 1931 ГОДИНЕ СА ЊЕГОВИМ ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОД 5 ДЕЦЕМБРА 1931 ГОДИНЕ.

ГДЕО

Измене и допуне Закона о уређењу аграрних односа у ранијим покрајинама Јужне Србије и Црне Горе од 5 децембра 1931 године.

§ 1

У § 1 иза тачке 3 става 1 додаје се нови став који гласи:

„У крајевима, који су по Берлинском уговору од 1878 године присаједињени ранијој Краљевини Црној Гори, расправиће се само аграрни односи из тачке 1 § 2 Закона, у колико су засновани у тим крајевима још за време турске владавине и до данас нису уређени нити је престало њихово трајање, а односи из тачке 2, 3, 4 и 5 § 2 Закона не могу се по начину заснивања, циљу постанка и дужини трајања сматрати као аграрни односи, па се неће ни расправљати по одредбама овог закона.”

§ 2

У § 4 став 1 мења се реченица иза речи „земљишта” и гласи:

„Које држе непрекидно по чивчијском праву и основу, а стално га обрађују са својим породицама односно задругама.”

§ 3

Параграфи 5 и 6 стављају се ван снаге, а § 7 добија нови број 5, па се последњи део реченице мења се и гласи: „по прописима §§ 5 и 6 овог Закона.”

§ 4

Параграф 8 добија нови број 6 и у ставу 1 у место завршних речи „од 5 хектара” долази реченица „од оне површине коју та породица обрађује.”

§ 5

Параграф 9 ставља се ван снаге, а у тексту § 10 који добија нови број 7 мења се „§ 8” у „§ 6” и после става 2 додаје нови став који гласи:

„Арендаторима се не може од обрађиваног манастирског земљишта оставити већа површина од 5 хектара.”

§ 6

Параграф 11 добија нови број 8, а § 12 мења се и као нови § 9 гласи:

„Овај Закон односи се само на земљишта ван грађевинског реона (вароши и варошица).”

У тексту става 1 § 13 који добија нови број 10 мења се „§ 8” у „§ 6”, а § 14 добија нови број 11.

§ 8

Параграф 15 мења се и као нови § 12 гласи:

„Земљишта под аграрним односима која претекну после извршеног откупа по §§ 4, 6 и 10 овог Закона, употребити се по пропису Закона о насељивању Јужних крајева. Од овог земљишта доделиће се потребан минимум земље за обрађивање у површини одређеној по § 11 Закона о насељивању Јужних крајева оним бившим господарима, нашим држављанима, који то затраже и изјаве да ће примљену земљу обрађивати са својим породицама. Ако вишак преостале земље по извршеном откупу буде мани од одређене насељеничке земље онда ће се цео вишак доделити као минимум бившем господару. При одређивању овог минимума за обрађивање има се у исти урачунати и земљиште, које је бив. господару остављено као лична особина (параспур, беглук).

Остала земљишта која буду претекла по извршеном откупу и одређивању предвиђеног минимума бив. господарима доделиће се по одредбама Закона о насељивању првенствено месним аграрним интересентима који ће бити дужни да примљена земљишта исплате држави по прописима овога Закона.”

У § 16 који добија нови број 13 у ставу 2 речи: „из § 2” замењују се речима „из тачке 1 § 2”.

§ 10

У § 17 који добија број 14 речи: „по §§ 6, 8, 9, 10, 13 и 14 овог Закона” замењује се речима „по §§ 6, 7, 10 и 12 овог Закона”.

§ 11

У § 18 који добија нови број 15 на крају у место тачке ставља се запета (,) и додаје нова реченица „као и за земљишта која су им стављена као потребан минимум за обрађивање”.

§ 12

У § 19 који добија нови број 19 у првој реченици текста у месту наведених параграфа долазе §§ 4, 6, 7, 10, 12 и 14, а тачка в) мења се и гласи:

„в) која земљу под аграрним односом не обрађују лично са својим породицама.”

§ 13

Параграф 20 добија нови број 17 и став 1 мења се и гласи:

„Накнада бившим власницима за земљишта из § 2 овог Закона одређује се на овај начин: Катастрални чисти приход земљишта по једном хектару друге катастралне класе множи се са 3 и то је цена за прву, другу, трећу и четврту катастралну класу и одговара првој класи аграрне процене. Цена за пету, шесту, седму и осму катастралну класу одговара другој класи аграрне процене а мања је за 30% од прве класе аграрне процене. За катастрални чист приход земљишта узима се онај који је утврђен по једном хектару у лествицама катастралног чистог прихода за срезове Србије и Црне Горе које су објављене 25 маја 1929 године, а утврђене од комисије за утврђивање чистог прихода од земљишта а на основу Закона о непосредним порезима од 8 фебруара 1928 године и Уредбе о делокругу и начину рада Комисије за утврђивање чистог прихода од 9 маја 1928 године.”

§ 14

У § 21 који добија нови број 18 у ставу 1 речи „1931 год.” замењује се речима „оне године у којој је пресуда аграрног суда постала правноснажна” и додаје: „а по одбитку оног времена за које су им чивчије и остали обрађивачи дали уобичајени део годишњег прихода или уговорену годишњу закупнину.”

§ 15

У тексту § 22 који добија нови број 19 мења се („§ 15”), у („§ 12”), а у § 23 који добија нови број 20 завршне речи „300.000.000 динара” замењује се речима „од 400.000.000 — динара.”

§ 16

У § 24 који добија нови број 21 у ставу 1 место речи „декурзивног интереса почев од 1 јула 1932 године, стављају се речи „интереса који почиње тећи од 1 јануара оне године у којој је пресуда аграрног суда постала правноснажна, а исплаћује се по истеку сваке године”, а у ставу 3, 5 и 6 мењају се: цифре „30” у „50”, „5 маја” у „1 новембра”, „5 маја почев са 1933” у „1 августа почев са 1934”, „5 маја” у „1-ви” и „1 јула” у „1 новембра”.

§ 17

У тексту § 25 који добија нови број 22 мења се у ставу 2, „§ 44” у „41”.

§ 18

У § 26 који добија нови број 23 став 2 мења се и гласи:

обе чланова породице (задруге) после издате пресуде о признатом обрађивачком праву важиће односни прописи општег грађанског законика или других закона."

§ 32

У тексту § 61 који добија нови број 62 мењају се: „§ 47” у „§ 44”, „§ 46” у „§ 43”, „§ 15” у „§ 12” и „§ 7” у „§ 5”, а тачка 3 мења се и гласи:

„3) које се земљиште и којој површини оставља по § 7 манастирима као потребан минимум за одржавање, а које се и у којој површини оставља бившем господару на слободно уживање као одређени минимум или његова лична особина (параспур, бегдук)”

§ 33

У тексту § 64 који добија нови број 63 мења се „§ 47” у „§ 44”, а §§ 65, 66, 67 и 68 добијају нове бројеве 64, 65, 66 и 67.

§ 34

У тексту става 3 § 69 који добија нови број 68 мења се „§ 64” у „§ 63”, а §§ 70 и 71 добијају нове бројеве 69 и 70.

§ 35

Параграф 72 који добија нови број 71 мења се и гласи:

„Земљишта која држава откупљује за обрађиваче по §§ 6, 7, 10 и 12 овог закона оптеретиће се хипотеком за рачун државе као поверноца по пропису § 73 закона и она њој служи као залога до коначне исплате дуга.”

§ 36

Параграф 73 добија нови број 72, а став 1 § 74 који добија нови број 73 мења се и гласи:

„Аграрни судови или виши аграрни суд доставиће оверени препис извршне пресуде са скином земљишта надлежном грађанском суду с молбом, да се новим власницима према извршној пресуди изда баштинска тапија.”

После става 5 додаје се нови став који гласи:

„Кад суд изда баштинску тапију новом сопственику доставиће Министарству пољопривреде оверени препис тапије с позивом на односну пресуду аграрног суда. Ако се тапија издаје новом спостевнику са одобреном хипотеком за рачун државе суд ће уз доставу преписа тапије поднети извештај, да је у смислу односне пресуде аграрног суда одобрено хипотеку унео у интабулационе књиге”.

§ 37

У тексту § 75 који добија нови број 74 мењају се „§§ 10 и 77” у „7 и 75”, а параграф 76 ставља се ван снаге.

§ 38

Параграфи 77, 78, 79 и 80 добијају нове бројеве 75, 76, 77 и 78, а у тексту § 81 који добија нови број 79 у место наведених параграфа у завршној реченици долазе „§§ 4, 6, 7, 10 и 12”.

§ 39

Параграфи 82 и 83 добијају нове бројеве 80 и 81, а у тексту § 84 који добија нови број 82 мења се „§ 63” у „§ 62”.

§ 40

У тексту § 85 који добија нове број 83 мењају се „§ 30” у „§ 27” и „§ 73” у „§ 72”, а §§ 86, 87, 88, 89 и 90 добијају нове бројеве 84, 85, 86, 87 и 88.

II ДЕО
Измене и допуне Закона о насељавању Јужних крајева од 11 јуна 1931 године са изменама и допунама Закона о насељавању Јужних крајева од 5 децембра 1931 године.

§ 41
У § 2 став 1 тач. 5 мења се и гласи:

„5. Земљишта која се могу издвојити за сврхе аграрне реформе по прописима и под условима Закона о ликвидацији аграрне реформе на великим поседима и Закона о уређењу аграрних односа у ранијим покрајинама Јужне Србије и Црне Горе”.

Став 2 ставља се ван снаге, а став 3 постаје став 2.

§ 42

У § 3 став 2 мења се и гласи:
„(2) Добровољцима ће се додељивати земља по прописима Закона о добровољцима, а на чланове њихових породица доделиће им се одговарајући насељенички додатак земље по прописима §§ 11 и 12, а под обавезама и условима Закона, који важе и за остале насељенике.

Ово важи и за насељене добровољце земљораднике, који су раније добили земљу у Јужним крајевима, ако има расположиве земље за деобу”.

Додаје се нови став 4 који гласи:

„(4) По овом Закону сматраће се као насељеници и они држављани Краљевине Југославије који су се по ослобођењу доселили у Јужне крајеве и тамо купили или у будуће по одобрењу Министра пољопривреде купе земљу за обрађивање и стално насељење, а под условима које пропише Министар пољопривреде”.

§ 43

У § 10 на крају место тачке ставља се (,) и додаје нова реченица „па и случају ако заинтересовани не поднесу приметбе противу рада и записника комисије за ограничавање”.

§ 44

У § 12 став 1 мења се и гласи:

„По додели земље аграрним интересентима Врховни повереник аграрне реформе може породици доделити до један хектар за подизање винограда односно воћњака и она је дужна у року од

4 године од дана пријема овог земљишта да исто засади и уредно обрађује. За подизање винограда или воћњака доделиће се земљиште за то погодно.”

У ставу 2 после речи „за виноград” додаје се „односно воћњак”.

У ставу 5 после речи „винограда” додаје се „односно воћњака”.

У § 13 додаје се нови став (5), који гласи:
 „(5) Ако нема расположиве обрадиве земље, која би се могла доделити у допуни месним аграрним интересима, даће им се по § 12 Закона погодно земљиште за подизање винограда и пошумљавање, у колико га има у близини”.

§ 46

У § 14 став 2 мења се и гласи:
 „(2) Пољопривредник мора подићи угледно добро у року и под условима, који ће се одредити у посебном решењу донетом на основу начелног одобрења о додељивању земље. Ако исти у остављеном року и под одређеним условима не подигне угледно добро земља ће му се одузети”.

§ 47

„У § 21 став 1 мења се и гласи:

„(1) Држављани Краљевине Југославије предвиђени у ставу 4 § 3 могу се по одобрењу Министра пољопривреде користити повластицом из тач. 1 и 3 став 1 § 19, а повластицом сходно ст. 2 и 3 § 20 на предлог Министра пољопривреде по одобрењу Министра финансија”.

У ставу 2 на крају после речи „земљиште” ставља се у место тачке запета и додају речи: „а има се рачунати од 1 јануара календарске године по реду после оне у којој је поднета молба за ослобођење од порезе. Ако до 1 јануара није донета одлука у погледу ослобођења, пореске власти не могу вршити принудну наплату пореза све док се не донесе одлука од стране Министра финансија”.

§ 48

У ставу 6 § 29 реченице које долазе после речи „уз одобрење Врховног повереника аграрне реформе” стављају се ван снаге.

§ 49

У § 37 у ставу 1 после речи „у Скопљу” место запете ставља се тачка (.), а ставља се ван снаге реченица „који ће се основати по истим начелима”

Став 3 мења се и гласи:

„(3) Министар пољопривреде вршиће преко својих органа надзор над целокупним радом Савеза аграрних задруга у Скопљу и свих у њему зачлађених задруга, а у погледу бескаматних позајмица важе прописи Закона у бескаматним позајмицама од 30 марта 1928 године Бр. 11600.

За све послове предвиђене у § 38 Закона Министар пољопривреде издаваће наређења и упутства Савезу. Сваку одлуку Савеза, која није у духу

издатих наређења и упутстава, може Министар пољопривреде задржати од извршења. Ако се покаже да Савез не може изводити ове послове или да уопште за то није погодан може Министар пољопривреде ове послове пренети на које друго правно или физичко лице”.

Став 6 мења се и гласи:
 „(6) Ако се чланови задруге не сложе о месту где ће бити седиште задруге, одредиће га Министар пољопривреде првенствено у седишту Општине, а затим у седишту насеља или у коме другом погодном месту”.

Додаје се нови став 8 који гласи:

„(8) Сходно ставу 2 овог параграфа Министар пољопривреде помагаће само-насељенике новчаним средствима, бескаматним позајмицама и субвенцијама преко њихових задруга. Надзор над овим задругама које су користиле повластице става 2 овог §, вршиће Врховни повереник аграрне реформе старајући се да права и потраживања Министарства пољопривреде буду осигурана”.

Параграф 51 укида се.

§ 51

У § 52 који добија нови број 51 на крају у место тачке (.) ставља се запета (.) и додају речи: „Сем у случајевима предвиђеним у ст. 3, 6 и 8 § 11”.

§ 52

Параграфи 53, 54, 55, 56 добијају нове бројеве 52, 53, 54 и 55, а § 57 ставља се ван снаге и § 58 добија нов број 56.

§ 53

Параграф 59 са његовим допунама из §§ 1 и 2 Закона о измени и допуни Закона о насељавању Јужних крајева од 5 децембра 1931 године мења се и као нови § 57 гласи:

„(1) Аграрне заједнице у Јужним крајевима и њихов Савез у Скопљу претварају се у „аграрне задруге“ и „Савез аграрних задруга у Скопљу“ и до краја 1933 године реорганизоваће се по правилима прописаним на основу става 7 § 37 Закона о насељавању Јужних крајева.

(2) Ако наступи немогућност за извршење претварања аграрних заједница у аграрне задруге „путем промене правила примениће се поступак оснивања нове аграрне задруге”.

§ 54

Параграфи 60 и 61 добијају нове бројеве 53 и 59.

§ 55

После § 59 уноси се нови § 60 који гласи:
 „Лица која су у Јужним крајевима подигла куће или дућане на трајно напуштеним плацевима оних који су се иселили у другу државу, постају власници тих плацева с тим, да исте плате сопстве-

ницима, ако се јаве са уредним исправама, а по процени вештака који ће одредити надлежна опште управна власт првог степена. Жом ен кавб С ад
 Ако се сопственици тих плацева не налазе у нашој држави, онда садањи држаоци плацева дужни су обратити се надлежној општеј управној власти ради одређивања вештака и суму коју ти вештаци одреде, дужни су у року од једне године дана депоновати код надлежне пореске управе, која ће одмах депоновану суму послати Државној Хипотекарној банци у Београду у корист депозитног рачуна под насловом „Министарство пољопривреде — Приход од безвласничких имања у Јужним крајевима“ (8).
 Ова лица чим положе новац било лично сопственику било Пореској управи стичу право да се одмах убаштине. Н. в. тудве хивохна охрп вмај
 Ово се не односи на оне плацеве и куће на тим плацевима које су аграрне власти ограничиле за аграрне сврхе и доделиле аграрним интересентима.

§ 56

После § 60 уноси се нов § 61 који гласи:
 „За сврхе аграрне реформе неће се узимати

§ 57

она имања која су од пре 1919 године била државини појединих лица, а и данас се налазе у њиховом поседу, но под условом, ако таква лица покажу као основ државине исправе потврђене од надлежне власти“ (9).
 „вдвртонив, нирр експ в уавт в
 „вквннов онсондо,
 „вквннов онсондо,
 § 57

После § 61 уноси се нов § 62 који гласи:
 „Овлашћује се Министар пољопривреде да може издати попуњен целокупан текст: 1) Закона о уређењу аграрних односа у ранијим покрајинама Јужне Србије и Црне Горе од 5 децембра 1931 године и 2) Закона о насељавању Јужних крајева од 11 јуна 1931 године са свима њиховим изменама и допунама.“

§ 58

После § 62 уноси се нови § 63 који гласи:
 „Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама““

§ 59

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама““

§ 60

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама““

§ 61

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама““

§ 62

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама““

§ 63

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама““

§ 64

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама““

§ 65

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама““

§ 66

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама““

§ 67

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а добија обавезну снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама““